

EM SEMBLA MOLT QUE vivim un temps de desafeccions. Vull dir que els nostres temps són difícils si es tracta de pensar en clau d'adhesions, d'il·lusions compartides. Hi dono voltes en analitzar algunes de les qüestions que ens afecten com a membres de la societat occidental desenvolupada. És clar que la nostra societat ofereix símptomes de cansament i de desorientació, com si hi hagués manca de direcció, fins i tot manca de sentit. El debat sobre els anuncis de Dolce & Gabbana en són un exemple. En primer lloc, per la importància sensacional que s'ha donat a uns anuncis publicitaris. En segon lloc, per les tècniques publicitàries utilitzades. És com si tot s'hi valgués perquè res no val res.

El sistema polític que ens fa més o menys lliures, la democràcia de matriu liberal occidental, sembla patir els mateixos símptomes de cansament. D'aquí la gran desafecció democràtica que es mostra en forma d'abstenció. Però no vull quedar-me en l'anàlisi dels sistemes representatius i més aviat vull incidir en allò que converteix els ciutadans en *passotes* comunitaris. Segons les dades que tenim a l'abast, els darrers anys han estat els millors en termes econòmics per a la majoria dels països de l'OCDE. Mai com en aquests anys no hi ha

LECTURES POLÍTiques

▶ ANTONI VIVES

Desafeccions

— píndoles —

«És clar que la nostra **SOCIETAT** ofereix símptomes de **CANSAMENT** i de **DESORIENTACIÓ**, com si hi hagués manca de direcció, fins i tot manca de **SENTIT**»

hagut creixements tan sostinguts; mai com en aquests anys no hem vist créixer les grans companyies com les hem vist créixer; mai els mercats borsaris no han estat en general tan expansius com durant els darrers vint anys; i mai els mercats financers no han donat tant de si.

De la mateixa manera, mai com en els darrers anys les productivitats han augmentat com ho han fet. La productivitat dels treballadors dels Estats Units d'Amèrica s'ha incrementat aquests darrers quatre anys com

mai no ho havia fet en un període similar. No dispo de les dades en aquests moments, però diria que la productivitat general dels països de l'OCDE també ha augmentat significativament. Ja ho veiem, doncs, el panorama és bo des del punt de vista de les grans xifres. Però el descontentament regna per tot arreu. Hi ha qui diu que l'espècie humana és de mal conformar, en general, i que, per tant, mai no podem esperar que estigui contenta del tot.

D'acord, en part. Perquè, si agafo els creixements sala-

«En aquests darrers **QUATRE** anys, amb increments **SENSACIONALS** de resultats **EMPRESARIALS** i productivitat, els assalariats han vist minvar el seu poder **ADQUISITIU**»

— píndoles —

rials en els períodes descrits, vull dir els creixements salarials reals, els que tenen en compte la inflació, aleshores començarem a reconèixer situacions que criden l'atenció. Parlava dels Estats Units: bé, en aquests darrers quatre anys, i segons informa un dels darrers números de *The Economist*, amb increments sensacionals de resultats econòmics globals, de resultats empresarials i de productivitat, els treballadors assalariats han vist minvar d'una manera significativa el seu poder adquisitiu.

La pregunta és clara: quins són els paràmetres de l'èxit? Com el mesurem? Com el comptem? Els creixements, si no són participats per tothom, no serveixen i generen alguna cosa tan profundament dolenta com la desigualtat: falta de confiança. Si el desenvolupament no és participat des del vèrtex superior de la piràmide fins a la base, cadascú segons el seu mèrit i responsabilitat, acceptant la diversitat i la no-igualtat humana però rebutjant la inequitat, la porta cap a la desafecció és oberta.

Els polítics parlem molt darrerament dels valors, del civisme, dels motius morals de la desafecció democràtica, però sembla que ens faci por parlar dels motius objectius, fins i tot materials d'aquesta desafecció. Perquè, quan la gent percep que la política no ofereix respostes als problemes de cada dia; és més, quan la política és només un element neutral en la resolució d'alguns d'aquests problemes, la gent es comença a preguntar per a què serveix tot plegat.

La desafecció, doncs, pot fer cara d'*okupa*, però també pot anar disfressada d'anunci publicitari.